

آئین نامه

همتایاران سلامت روان دانشجویان

دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی

مقدمه:

در اجرای بند ۱۱ سیاست‌های کلی سلامت ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری مبنی بر «افزایش آگاهی، مسئولیت پذیری، توانمندی و مشارکت ساختارمند و فعالانه فرد، خانواده و جامعه در تامین، حفظ و ارتقای سلامت با استفاده از ظرفیت نهادها و سازمان‌های فرهنگی آموزشی و رسانه ای کشور تحت نظارت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی» و بند ۷-۱۱ سند اسلامی شدن دانشگاه‌ها مصوب ۱۳۹۲/۴/۲۵ شورای عالی انقلاب فرهنگی «به منظور زمینه‌سازی و ارتقای انگیزه و روحیه مشارکت دانشگاهیان و توسعه فعالیت‌های اجتماعی و مهارت ارتباطی و گروهی ایشان» و به منظور کمک به کاهش بروز و شیوع آسیب‌های روانی و اجتماعی و ترویج خدمات نیمه حرفه‌ای راهنمایی و مشاوره به دانشجویان، "آیین نامه همتایاران سلامت روان دانشجویان دانشگاه/دانشکده‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی" به شرح ذیل تصویب می‌شود:

ماده ۱. اهداف آیین نامه:

۱-۱ اهداف کلی:

- پیشگیری از شیوع آسیب‌های روانی - اجتماعی
- کمک به ارتقای سلامت روانی اجتماعی دانشجویان

۱-۲ اهداف اختصاصی:

- فعال‌سازی رفتاری دانشجویان و تقویت برنامه‌های مشارکتی برای رفع یا کاهش آسیب‌های اجتماعی
- تقویت روحیه مددگرانی و تعاون به منظور ارتقاء و بهبود کیفیت زندگی دانشجویی و ترویج سالم‌زیستی
- تلاش برای ایجاد احساس مسئولیت جمعی
- افزایش مهارت‌های فردی و اجتماعی
- ساماندهی اوقات فراغت دانشجویان از طریق شرکت در فعالیت‌های همتایاری

وزیر

- تسهیل هویت یابی اجتماعی از طریق تجربه اندوزی و ایفای نقش های فعال اجتماعی
- انتقال مهارت های کسب شده توسط همتایاران به سایر افراد

ماده ۲. جامعه هدف:

دانشجویانی هستند که به عنوان همتایار سلامت روان به ارائه خدمات یاورانه به سایر دانشجویان آن دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی می پردازند.

ماده ۳. تعاریف:

۳-۱. **همتایاری.** همتایاری در این طرح شامل گستره ای از خدمات یاورانه بین فردی از سوی افراد غیرحرفه ای است که در مقام یاور برای سایر دانشجویان نیازمند/ علاقه مند عمل می کنند.

۳-۲. **همتایار.** همتایار، دانشجویی است که مطابق مفاد این آیین نامه از بین دانشجویان همان دانشگاه انتخاب و پس از گذراندن دوره آموزشی مربوطه زیر نظر اداره مشاوره دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و بر اساس شرح وظایف به ارائه خدمات نیمه حرفه ای به هم دانشگاهیان خود می پردازد.

۳-۳. **خدمات یاورانه.** به خدمات غیر پزشکی بهداشت روانی اطلاق می شود که در چهار حوزه: روانشناسی بالینی، مشاوره، خانواده درمانی و مددکاری اجتماعی قابل تبیین می باشد.

۳-۴. **خدمات نیمه حرفه ای.** خدماتی هستند که سطح ابتدایی و اول پیشگیری مشاوره را در بر می گیرد.

ماده ۴. تشکیل گروه:

مبنای تشکیل گروه همتایار، ارائه خدمات نیمه حرفه ای در قالب گروه های ۶-۱۲ نفری است که در آن اعضای گروه در خصوص مباحث مورد نیاز به بحث و تبادل نظر می پردازند. هر گروه همتایار می تواند طبق مفاد این آیین نامه یک مسئول با انتخاب رئیس اداره مشاوره داشته باشد، مسئول گروه توسط رئیس اداره مشاوره دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تعیین می گردد.

تبصره ۱. تعداد اعضا جهت تشکیل گروه همتایار ۶ نفر می باشد. در دانشگاه هایی که تعداد اعضا کمتر از ۶ نفر باشند، اعضا مستقیماً با رئیس اداره یا یکی از مشاوران تمام وقت اداره هماهنگ خواهند بود.

تبصره ۲. شرکت مسئول گروه در موضوعات مرتبط با وظایف گروه همتایاران در جلسات اداره مشاوره دانشجویی الزامی می باشد.

وزیر

تبصره ۳. در صورت استقرار دانشکده‌ها، خوابگاه‌ها و واحدهای تابعه یک دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی در چند شهر، امکان تشکیل گروه به صورت مجزا در واحدهای مذکور وجود دارد.

ماده ۵. شرایط عضویت:

- دانشجوی همان دانشگاه و علاقمند به ارایه خدمات عمومی مشاوره ای باشد.
- دانشجو در زمان درخواست، حداقل دو نیم سال تحصیلی را گذرانده و حداقل یک نیم سال تحصیلی از مدت تحصیل وی باقی مانده باشد.
- نداشتن حکم قطعی انضباطی
- نداشتن اشتها به سوء رفتار اجتماعی به تائید اداره مشاوره دانشجویی
- نداشتن اختلال روانی شناخته شده به تائید اداره مشاوره دانشجویی
- گذراندن دوره آموزشی مهارت های زندگی و دوره های توجیهی اداره مشاوره دانشجویی
- تکمیل فرم عضویت و تعهد نامه رعایت ضوابط اخلاقی حیطه فعالیت

تبصره ۱. احراز شرایط مذکور با تائید و صلاحدید اداره مشاوره دانشگاه/دانشکده علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی خواهد بود.

تبصره ۲. عضویت و انصراف همتایاران به صورت داوطلبانه و با تایید رئیس اداره مشاوره دانشجویی است.

تبصره ۳. ابلاغ همتایاران توسط معاون دانشجویی فرهنگی / مدیر دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی با قید کلمه «داوطلبانه» صورت می گیرد.

تبصره ۴. دوره عضویت جهت فعالیت در گروه همتایاری در صورت رضایت رئیس اداره حداکثر به مدت دو سال یا چهار ترم تحصیلی تعیین می شود.

تبصره ۵. اعضاء در صورت تمایل می توانند درخواست تمدید فعالیت خود را برای یک دوره دیگر به رئیس اداره مشاوره دانشجویی ارایه نمایند.

ماده ۶. شرح وظایف همتایاران سلامت روان دانشجویان:

۱. برقراری رابطه حسنه با دانشجویان نیازمند به خدمات راهنمایی و مشاوره وارجاع آنها به شعبات ادارات مشاوره مستقر در خوابگاه‌ها و دانشکده‌های دانشگاه علوم پزشکی خدمات بهداشتی درمانی
۲. کمک به شناسایی دانشجویان در معرض آسیب و آسیب دیده و هدایت آنها به کارشناس مربوطه بنا به تشخیص اداره مشاوره

وزیر

۳. پیگیری وضعیت دانشجویان ارجاعی به «هسته‌های مشاوره و پیشرفت تحصیلی» یا اداره مشاوره دانشجویی پس از دریافت خدمات یا ورنه
۴. مشارکت نیمه حرفه‌ای در ارائه خدمات مشاوره در زمینه های هدایت و توانبخشی تحصیلی، آموزشی و شغلی
۵. مشارکت در پایش وضعیت روانشناختی دانشجویان
۶. مشارکت در تهیه، تدوین و توزیع جزوات اطلاع رسانی
۷. مشارکت در برگزاری برنامه‌ها و کارگاه‌های آموزشی اداره مشاوره دانشجویی
۸. مشارکت در تشکیل گروه‌های پرورش تفکر خلاق و ایده‌پردازی
۹. مشارکت در فعالیت های مرتبط با توانبخشی دانشجویان
۱۰. ارایه گزارش ماهانه به اداره مشاوره دانشجویی
۱۱. همکاری و تعامل مستمر با اداره مشاوره دانشجویی

ماده ۷. نحوه اداره و نظارت بر گروه:

مسئولیت اداری و نظارت بر عملکرد گروه هم‌تایاران سلامت روان برعهده رئیس اداره مشاوره دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی می باشد. با هدف نظارت عالی بر فعالیت هم‌تایاران در هر دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رئیس اداره مشاوره دانشجویی گزارش نظارتی خود را در پایان هر نیمسال تحصیلی به دفتر مرکزی مشاوره دانشجویی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می نماید.

تبصره ۱: حق الزحمه فعالیت گروه هم‌تایاران در قالب کار دانشجویی از محل منابع معاونت فرهنگی، دانشجویی دانشگاه پرداخت می‌شود.

ماده ۸: نحوه پایان عضویت از گروه:

- عضویت اعضاء در موارد زیر لغو می گردد:
۱. از دست دادن شرایط ورود و عضویت
 ۲. عدم تمایل به ادامه فعالیت
 ۳. تخلف منجر به صدور حکم محرومیت از تحصیل و افت تحصیلی
 ۴. عدم شرکت در جلسات گروه طی سه جلسه متوالی یا ۵ جلسه متناوب در طی یکسال تحصیلی
 ۵. عدم کارایی یا حضور غیر فعال
 ۶. تخلفی از ضوابط اخلاقی مندرج در ماده ۹
- تبصره ۱:** لغو عضویت از هم‌تایاری، با تشخیص و تایید رئیس اداره مشاوره صورت می گیرد.

ماده ۹. ضوابط اخلاقی:

۱. اعضای همتایار موظفند در ارائه خدمات نیمه حرفه‌ای به دانشجویان، اصول رازداری و محرمانگی اطلاعات را رعایت نمایند.
۲. اعضای همتایار موظفند در ارائه خدمات نیمه حرفه‌ای، حریم شخصی دانشجویان را رعایت نمایند.
۳. ارائه خدمات همتایاری محدود به دانشجویان همجنس می باشد.

ماده ۱۰. نحوه ارزیابی از گروه:

- ارزیابی سالیانه از گروه همتایاران سلامت روان دانشجویان توسط اداره مشاوره دانشجویی هر دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی طی چهار مرحله با بازه زمانی ۳ ماهه تحقق خواهد یافت:
۱. تهیه فرم‌های ارزیابی عملکرد همتایاران سلامت روان در سطح ستادی و ارسال به ادارات مشاوره دانشجویی دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی (در سطح صف)
 ۲. تکمیل فرم‌های عملکردی و ارسال گزارش آن به اداره مشاوره و سلامت روان دانشجویان وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
 ۳. ارزیابی نتایج عملکرد سالانه همتایاران توسط اداره آموزش و پایش سلامت روان
 ۴. گزارش ارزیابی عملکرد همتایاران به مسئولان و تصمیم‌گیرندگان در سطح ستادی توسط ادارات آموزش و پایش و مشاوره و سلامت روان دانشجویان
 ۵. انعکاس نتایج ارزیابی سالانه از عملکرد همتایاران به دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی

ماده ۱۱. دستورالعمل‌های اجرایی یا مقررات تکمیلی مورد نیاز این آیین‌نامه، پس از تایید دفتر امور حقوقی و تنظیم مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، توسط معاون فرهنگی و دانشجویی و امور مجلس وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ابلاغ خواهند شد.

ماده ۱۲. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه بر عهده رئیس دانشگاه / دانشکده می باشد.

این آیین‌نامه در یک مقدمه و ۱۲ ماده و ۱۰ تبصره تصویب و از تاریخ تصویب لازم‌الاجراست.